

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Præcellentia Episcopalis Dignitatis

Alzedo, Mauricio de

Lugduni, 1630

De Vicarij generalis creatione & visitatione. cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62394)

Testator utrum prohibere possit
quòd Episcopus in implemen-
to suæ voluntatis non se in-

troumittat.num. 56.
Utum possit commutare defuncti
voluntatem.num. 57.

DE VICARII GENERALIS CREATIONE ET VISITATIONE.

CAPVT SECVNDVM.

COMPETIT enim Episcopo de iure cõmuni potestas, Vicarium generalem seu particularem ad faciliorem subditorum gubernationem creandi. Textus in *c. Romana de offic. ordinar. lib. 6.* cum multis Anguianus *de legibus, lib. 2. controuers. 26. num. 14.* Couarruias *variar. resol. c. 20. lib. 3. n. 4.* Lancellottus in *templo, lib. 2. cap. 5. §. 3. num. 51.* Emanuel Rodriguez *questionum regular. tom. 3. art. 2. q. 76. n. 1.*

Ad cuius creationem procedere debet sine consensu seu assensu Capituli. Azor *institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 43. quest. 2.* Bauinus *de off. & potest. Capituli sede vacante, part. 2. quest. 10.* Rebuffus in *praxi titul. de Vicario Episcopi, cap. 1. num. 1.* Barbosa in *pastorali. part. 2. alleg. 54. num. 54.*

Ætas namque in eo requisita viginti quinque annorum est. Azor *ubi proxime, quest. 10.* & Barbosa alios referens.

Debet etiam esse in minoribus saltem constitutus, vt cum multis resoluit Ioannes Barladorius in *sexqui centur. quotidianar. controuers. different. 9. §. 1. num. 339.*

Si Episcopus duos Episcopatus vnitos habet, sufficit si constituat

vnicum Vicarium generalem, pro expeditione causarum vtriusque Diœcesis, & poterit habitare vbi Episcopus residentiam continuam fecerit. Barbosa *suprà, num. 131.*

Communitas alicuius loci non potest petere se tueri in possessione quòd ibi resideat Vicarius generalis aut particularis. Paulus Æmilius *decis. 306. fol. 82. part. 1. numero 6.* Barbosa in *pastoral. alleg. 54. part. 3. num. 125.*

Vicarius Episcopi habet iurisdictionem ordinariam. Alexander in *l. more. num. pene ultimo. ff. de iurisdictione omnium iudicium.* Gloss. in *c. licet, 2. verbo officialem, de offic. Vicarij, lib. 6.* Couarruias *variar. cap. 20. num. 4.* Robertus Maranta in *speculo iuris, iudiciorum, dist. 5. num. 12.* Panormitanus in *c. ex tua, de officio Vicarij.* Glossa in *c. Romana, verbo generaliter, de appellationibus, libro 6.*

Et ideò habet dignitatem & potest esse delegatus Papæ. Clement. & *si principalis, 2.* & ibi Cardinalis *num. 22 de rescriptis.* Rebuffus in *praxi beneficior. titulo de forma Vicarij, num. 27.* & *titulo de Vicario Episcopi, num. 4.* Gratianus *disceptat. forensium cap. 107. num. 28.* Menochius *consil. 51. num. 33.* Barbosa *suprà num. 132.*

Et

- 9 Et habet præminentiam & dignitatem, & debet præcedere etiam in choro, si incidat vt Vicarius Archidiaconum ecclesiæ cathedralis, etiam si Archidiaconus priuilegium haberet obtinendi primam sedem post episcopum, & non solum præcedet Archidiaconum, sed Abbates, Archipresbyteros, Canonicos, & alios Prælatos, Episcopos inferiores. Quod etiam habebit locum in cæteris actibus & processionibus, etiam præsentate Episcopo, nisi esset capitularis: nã tunc habet locum ratione canonicatus, seu dignitatis competentem, vt decisum fuisse testatur Flaminius Parisius de resignat. lib. 7. q. 24. n. 77. Panorm. cons. 21. vol. 1. Rebuff. titulo de Vicarij Episcopi, n. 7. Boher. in tract. magni consilij, n. 77. in fine. Casaneus in catalog. gloria mundi, p. 4. consid. 46. Barbosa supra num. 144. vbi dicit quod in functionibus Ecclesiasticis præcedet Governatorem ciuitatis, & pro isto dicto allegat Riccium in praxi decis. 580. in 1. edit. & resolut. 555. in 2. edit.
- 10 Sed quod præcedentes quoad Archidiaconum & dignitates debeat præcedere absente Episcopo, non verò præsentate, testatur iam decisum fuisse in Rota, Gratianus disceptat. forens. tom. 2. c. 298. n. 37. & 73. cum sequentibus.
- 11 Vicarius generalis Episcopi potest substituere causa infirmitatis ad modicum tempus, vel absentiat, & committere suam potestatem alteri, absente Episcopo. Gloss. in Clem. vnica, de officio Vicarij, & Cardinalis ibi num. 11. & 13. Iafon in rubrica de off. eius cui mandat. num. 2. Azeuedo in l. 1. tit. 9. num. 7. & 8. lib. 3. recopilat. Maranta in speculo iuris iudicior. dist. 5. num. 22.
- 12 De Vicario generali ad episco-

pum non appellatur, quia facit vnũ & idem tribunal cura eo: secus de foraneo, quia non facit idem tribunal cum Episcopo. Vgolinus de off. Episcopi, cap. 4. §. 9. num. 2. Textus singularis, & ibi Geminianus, & Scribentes in c. non putamus, de consuetudine, lib. 6. Garcia de beneficiis, part. 5. cap. 8. num. 20 & 34. Azor institut. moralium. part. 2. lib. 3. cap. 45. quest. 12. & 15. Antonius Cuchus lib. 2. titulo de Vicariis. Scacia de appellationibus, quest. 8. n. 53. cum sequentibus. Quintilianus super regula 24. cancellar. q. 6. num. 6. Sanchez de matrimonio, lib. 3. disptat. 29. num. 10. & 12. Maranta supra num. 15. Barbosa supra vbi plures refert limitationes, & dicit, quod per viam recursus à graamine potest appellari ad episcopum, de Vicario generali.

Potest Episcopus causam coram Vicario suo generali pendente auocare, dummodò à Papa ex speciali commissione illi commissa non sit. Immola in c. pastoralis de off. ordinarij. Couarruias in practica questionum, cap. 9. num. 1. Anguianus de legibus, lib. 2. controu. 26. num. 11. Bonifacius de Vitalinis in Clement. & si principalis, num. 52. de rescriptis. Matquesanus de commission. tom. 2. p. 2. c. 7. §. 4. n. 103 & n. 127.

Delegati Apostolicæ sedis causas in prima instantia coram Vicario generali episcopi pendentes auocare nullo modo possunt, cum præuentioni locus sit inter eos & ordinarios. Argumento text. in c. si à sede, de præbend. l. 6. & ibi Scribentes, Concilium Tridentinum de reformat. cap. 20. sess. 24. Panormitanus in c. 1. de off. delegati, col. 2. Geminianus in c. 1. in pr. de foro competenti, lib. 6. Ripa in c. cum M. 9. de constitutionibus num. 193. Anguianus de legibus lib. 3. controuers. 20. num. 11.

- Couarruias in *practic. question. c. 9. num. 3. in final. 59. tit. 4. lib. 1. recopilat.* & ibi Natbona num. 24. Franciscus Leo in *thesauro*, part. 2. cap. 1 n. 70. Barbosa in *pastorali*, part. 3. alleg. 81. per totam.
- 16 Vicarius generalis ex generali commissione neque potest beneficia conferre, neque beneficiis priuare, vel admittere resignationes beneficiorum. *c. cum sit generale, de off. Vicarij, lib. 6.* Couarruias *variar. lib. 3. cap. 20. n. 7.* Rolandus à Valle *conf. 47. lib. 1. num. 19.* Parisius *de resignat. lib. 7. quest. 24. num. 1. vsque ad 28.* Anguianus *lib. 3. dict. controuers. 20. num. 8.* alios refert Gonzales in *regula 8. cancellar. §. 4. promissj, num. 34.*
- 17 Neque dare reuerendas. *c. nullus, & ibi Gloss. & Doctor. de temporibus ordinat. lib. 6. Gloss. in c. licet. verbo officialem, de officio Vicarij eodem lib.* Anguianus *suprà.*
- 18 Neque dispensare in impedimentis occultis matrimonium dirimentibus. Sanchez *de matrimonio lib. 2. disp. 40. n. 12. & 13.*
- 19 Neque dispensare in votis. idem Sanchez *in summ. lib. 4. cap. 38. num. 18.* quod intellige nisi habeat speciale mandatum: & quid sine speciali mandato possit facere, & à quibus si non habeat debeat abstinere. Lancellottus *latè in templo, lib. 2. cap. 6. de Vicario Episcopi.* Barbosa *in pastorali loco citato.*
- 20 Si fortè episcopus habeat priuilegium ne à sua sententia appelletur, nihil prodest Vicario. Argumento text. in *l. precipimus, 32. de appellationibus.* Ludouicus Romanus *singul. 57. alias 75.*
- 21 Si vno die Vicarius intra Diocesim, & Episcopus extra eam beneficium vnum contulerint, quælibet eorum valebit collatio, quæ prior est tempore. Si verò probari non potest quæ fuit prior tempore, valebit facta ab Episcopo. Argumento text. in *c. si à sede de prabendis.* Calderinus *consil. 2. de officio Vicarij.* Felinus in *c. sancte Crucis, de rescriptis, num. 16. in princ.* Gonzales in *regula 8. cancellar. §. 3. promiss. num. 6.* Couarruias *variar. lib. 3. cap. 20. num. 8. ante finem.*
- 22 Si de speciali mandato admisit resignationem beneficij, & illo tempore quo admittebat, erat Episcopus mortuus, eo legitime ignorante, aut renuntiauerat, seu translatus erat, valet admissio, seu collatio. Parisius *de resignatione, lib. 7. quest. 24. num. 33. vsque ad 37.*
- 23 Si appellatum fuerit de Vicario episcopi ad Archiepiscopum, & postea Episcopus illius Vicarij ad metropolitanam ecclesiam fuerit translatus, non poterit cognoscere de causa de qua antea eius Vicarius cognouerat, & à qua ad Archiepiscopum fuit appellatum. Speculator *lib. 1. part. 1. §. 7. num. 14.* Scacia *de appellationibus, lib. 3. cap. 2. quest. 2. art. 1. num. 15,* vbi alios citat.
- 24 Contrarium imò quòd possit cognoscere, & sententiam dicere tamquam nouus homo. Baldus in *l. eos. c. de appellation. num. 2.* Angisola *consil. 136. incipit, prima sit in iure. conclusion. 1. num. 141. volum. 1. & facit textus singularis in leg. filius 22. & ibi Gloss. verbo cum non proprio. & ibi Bartol. num. 4. ff. de inofficioso testament.* Marquesanus *de cõmission. part. 2. tom. 2. §. 2. fol. 391.*
- 25 Si Episcopus recusatur, censetur etiam recusatus Vicarius generalis: ex traditis per Alphonsum de Azeuedo ad curiam Pisanam. *lib. 2. cap. 2. num. 19. verbo vicarium, & lib. 1.*

lib. 1. cap. 9. eodem verbo. Didacus Perrez per pulchra fundamenta, in l. 1. tit. 3. lib. 3. ordinam. quest. 17. ubi aliquas ponit limitationes. Panormitanus & Felinus in cap. insinuante de offic. legati. Marantha in speculo iuris, tit. de appellationib. num. 28. fol. 158. Anguianus de legibus controuerf. 26. lib. 2. fol. 269.

Et si episcopus excommunicatus, seu suspensus, censetur etiam eius Vicarius suspensus. Gloss. in clemen. ultim. de procurat. Gloss. in c. 1. de offic. delegati. c. 1. de offic. vicarij lib. 6. Anguianus de legibus, lib. 3. controuer. 20. num. 13.

26 Spirat etiam iurisdictio Vicarij per mortem naturalem, seu civilem episcopi, & per translationem Gloss. in clemen. final. de procuratorib. Abbas in can. ne sede vacante. num. 5. & in c. extirpanda. §. quia verò num. 14. de prebendis. Mandosius consilio 39. num. 2. Azor. institution. moralium lib. 3. c. 43. quest. 14. Vgolinus de offic. Episcopi c. 4. §. 6. num. 4. Gutierrez de matrim. c. 69. n. 6. Sanchez de matrimonio lib. 3. disp. 30. num. 1. multos refert Rodriguez questionum regularium. tom. 3. quest. 16. art. 3. Barbosa d. alleg. 54. num. 151. Armilla verb. Episcop. num. 14. Parisius de resignation. lib. 7. quest. 24. num. 35. Rebuff. in praxi, regula de forma vicarij Archiepiscopi, lib. 1. n. 162. Marantha in speculo iudicior. dist. 5. num. 24. Anguianus sup. n. 12.

27 Sed dices mihi esse impossibile quòd Episcopi mors, seu translatio, iurisdictionem Vicarij extinguat: nam vt diximus, Vicarius habet ordinariam iurisdictionem, quam à lege non ab Episcopo constituyente suscipit. cap. 2. de offic. Vicarij, lib. 6. & ibi Scribentes. Alexander in rubrica ff. de offic. eius cui mandat. iurisdictionem.

48 Sed sic est, quòd iurisdictione ordinaria seu iudicis ordinarij non expirat mortuo superiore, constituyente etiam re integra. c. legatos 2. de offic. legati. l. & quia. ff. de iurisdictione omnium iudicum. Hostiensis in cap. quoniam. Abbas de offic. delegati. Panormitanus in c. relatum, eodem titulo. Ergo si iurisdictione Vicarij morte Episcopi constituyente finitur, potius delegata quàm ordinaria videtur: eo quòd iurisdictione delegata extinguitur morte delegantis re integra. c. relatum. c. gratum. c. licet undique, de offic. delegati. c. nemini. final. de offic. legati, d. l. & quia. de iurisdictione omnium iudicum. & late Gloss. in c. in literis. de offic. delegati. & ita extinguitur quòd non possit 29 delegatus procedere in causa etiam ad instantiam partium. Gloss. in c. cum venissent. de testamentis. verbo postea egerit. c. significantibus, de offic. delegati. Ergo si iurisdictione Vicarij cessat cessante Episcopi vita, dicendum est habere iurisdictionem delegatam. 30

31 Sed respondeo, quòd licet morte Episcopi finiatur, nihilominus est ordinaria: nã quãdo vna iurisdictione ordinaria, qualis est iurisdictione Vicarij, adhæret alteri ordinariæ, qualis est iurisdictione episcopi, vt accessoria, finitur, cessante iurisdictione, cui adhæret accessoriè; ita tenent Alexander in d. l. & quia. ff. de iurisdictione omnium iudicum. & Hostiensis in c. & quoniam. Abbas & Panormit. in c. pene ultim. de offic. vicar. Egregiè Robertus Marantha in speculo iudicior. dist. 5. num. 62. eo quòd tunc iurisdictione accessoria sequitur naturam principalis, cui adhæret. c. accessorium 42. de regulis iuris in 6. l. cum principalis. l. nihil dolo. §. cum principalis. ff. eodem tit.

Defuncto Episcopo non relictis 32

bonis, neque soluto salario Vicario, nequit Vicarius illum petere Episcopo successori. Iacobus Putei *decif.* 43. lib. 2. Parisius *de resignat. lib.* 1. *quest.* 16. num. 53. Barbosa *alleg.* 54. num. 179.

33

Non videtur quòd Episcopus reuocat Vicarium generalem per creationem secundi, neque eius iurisdictionio cessat donec certioreretur expressè de sui officij reuocatione. Arg. text. in l. meminisse. 10. ff. de offic. Proconsulis, & legati. l. unica ff. de offic. praefect. Augustalis. l. si forte 17. ff. de offic. praesidis. Romanus *singul.* 57. alias 75. Hoseda *de incompatibilitat. benefic. part.* 2. cap. 10 num. 4. vsque ad 10. fol. mibi 133.

34

Sed quòd sufficit tacita reuocatio, quæ fit per creationem secundi Vicarij. Azor. *institut. moral. part.* 2. lib. 3. cap. 46. *quest.* 1. vers. citra. Barbosa *suprà* num. 58.

35

36

Potest Episcopus reuocare Vicarium etiam sine causa, & si iurasset eum non reuocare: nam licet per iurus sit, non tamen potest cogi ad eum suscipiendum. Boherius *in decif. quest.* 347. part. 2. num. 1. Bouadilla *in politica, lib.* 1. cap. 16. num. 9. Riccius *in praxi decif.* 617. num. 3. Hoseda *de incompatibilitate beneficior. part.* 2. cap. 10. num. 3. Seraphinus *de Seraphinis privileg.* 75. num. 17. fol. 458. Petrus Barbosa *de Iudiciis art.* 3. *principalis tractatus, qua necessaria sint ad validitatem prorogationis num.* 211. & in propriis terminis cum multis resoluit Augustinus Barbosa post hæc scripta visus *in pastoralis part.* 3. *alleg.* 54. n. 171. Azor. *institution. moral. lib.* 3. cap. 45. *quest.* 14. Vgolin. *de offic. Episcopi cap.* 4. §. 6. num. 4. Matthæus *de Afflictis in constitutionibus.* Neapolitanus lib. 1. rubrica 47. num. 3. Lancellottus *in templo lib.* 2. cap.

6. *de Vicario. §.* 1. num. 7. Sanchez *de matrimonio, lib.* 3. *disp.* 30. num. 11. Textus *in clementina 2. de rescriptis.* & ibi Gloss. & Bonifacius *de Vitalinis num.* 53. Calderinus *conf.* 2. *de offic. Vicarij.* Francus *in c. 1. de offic. Vicar. lib.* 6. & ibi Geminianus, Didacus Perez *in l. 1. tit. 5. lib.* 3. *ordinament. quest.* 17. vers. 3.

At verò quòd non possit eum reuocare nisi causa legitima interueniente; cum aliis Petrus Gregorius *syntagmatum part.* 2. lib. 15. cap. 37. num. 5.

37

Sed difficultas præcisè in eo consistit: vtrum Episcopus (velit, nolit) teneatur constituere Vicarium, & ad hoc compelli debeat. Multi namque constanter affirmant nullo iure cogi posse, & quòd sic in Rota decisum fuisset testatur Barbosa *in pastoralis alios referens pag.* 3. *alleg.* 54. num. 125.

38

Alij verò in contrarium extant, affirmantes posse cogi eligere, & constituere Vicarium Abbas *in c. quoniam de offic. ordinari. num.* 3. Boherius *decif.* 347. num. 6. part. 6. Zerola *in praxi, verbo Vicarius, dubit.* 1. plures refert. Nauarrus *conf.* 4. *de offic. ordinari.* Rebuffus *in praxi regul. collationes an plures fieri posse. cap.* 20. lib. 1. num. 16. Hoseda *de incompatibilitate benefic. part.* 2. cap. 10 num. 8. Azor. *institut. moral. part.* 1. lib. 3. cap. 29. *quest.* 3. vers. quo loco. Anguian. *de legib. lib.* 2. *controuer.* 26. num. 16. Carolus Ruinus *conf.* 148. *volum.* 4. num. 4. fol. 178.

39

In qua controuersia distinguendum duxi: quòd si episcopus est absens à diocesi, potest cogi ad constituendum Vicarium; Si verò est præsens, iterum distinguendum est, aut est Iurisperitus, aut Theologus. Si est Iurisperitus, & potest per se causas diffinire, & omnia ad iurisdictionem

ditionem spectantia exercere, eo quod episcopatus brevis est, & inter paucos limites comprehenditur, & tunc sufficit quod ipse pro sua prudentia, & sanctimonia diocesim regat, & omnia ad iurisdictionem contentiosam & voluntariam expediat: neque compellitur habere Vicarium, & in hoc casu intelligenda est Barbosa opinio, & diffinitio Rotæ.

40 Theologus verò si diocesim magnam habet, ac longam, & ibi negotia multa & ardua concurrant, quæ expediri sine adiutore non valent, compellitur eligere; & in hoc sensu accipienda est doctrina Panormitani, Boherij, Ruini, Ruffij, Anguiani, Nauarri, & aliorum; quæ omnia egregiè amplexus est Hoseda vbi proximè *dict. part. 2. cap. 10. num. 9. fol. 133.*

41 Potest etiam episcopus Vicariū constituere loco sui, qui assistat cum Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, vt vsus frequens docet. Simancas *de catholicis institut. cap. 24. de Episcopis. num. 4. fol. 85. & ibi dicit*, quod potest carcerare hæreticos, & Inquisitoribus remittere, non verò eos iudicare, seu contra eos alio modo procedere. Bonifacius de Vitalinis *in clement. 1. de hæreticis, num. 60.*

42 Est enim episcopus in spiritualibus dominus absolutus in diocesi, ad instar diuitis regentis familiam suam, mariti regentis coniugem, & Patris regentis prolem suam, iudicis regentis prouinciam suam, Regis gubernantis gentem suam. *c. duo ista 23. quest. 4. c. cum non liceat. can. cum olim, de præscription. can. cum Episcopus, de offic. ordinar. lib. 6. can. omnes basilica. can. nullus 16. quest. 7. Mandosius consil. 9. num. 2.*

Sed si correctionis officium habet inuigilet visitationi. vt Gloss. *in cap. duo ista 23. quest. 4* visitare enim ecclesias sibi subiectas de iure communi ad eum spectat: exemptas verò tamquam Apostolicæ Sedis delegatus. Concilium Tridentinum *sess. 7. cap. 8. & sess. 14. c. 4. & sess. 25. c. 8. & sess. 24. c. 10. Decisiones Rotæ in nouissimis diuersorum part. 2. decis. 27. fol. mihi 722. Cochier de iurisdic. ordinar. in exemptos. part. 4. quest. 23. num. 3. Cardinalis in clem. attendentes. num. 6. & 7. de statu Monachorum. Barbosa in pastoralis part. 3. alleg. 73. num. 3. & alleg. 74.*

44 Quod debent facere quotannis, Concilium Tridentinum *de reform. sess. 24. cap. 2.* nisi consuetudo in contrarium extet, aut difficile sit totam diocesim percurrere tam breui tempore. Antonius Fernandez de Moure *in examine Theologiae part. 4. cap. 7. §. 1. n. 10.*

45 Debent enim visitare ipsi per se & incipere à Capitulo suæ ecclesiæ, & postea totam diocesim, quod valdè necessarium est, & vtile, ad conferendum Confirmationis Sacramentum, & ad res emendatione dignas corrigendas, & ad pabulum diuini Verbi suis erogandum, ad quod non semper sufficit mittere probos viros, sed oportet ipsum ire, nam multa passim in visitatione se offerunt, quæ non cuiuslibet visitatoris, sed ipsius episcopi authoritatem & potestatem requirunt. Soto *de iustitia, lib. 10. quest. 3. col. 16. c. cum Apostolus, de censibus. c. conquerente. c. inter cetera, de offic. ordinar. c. si Episcopus, 6. eodem tit. 1. lib. 6. c. 1. de censibus, eodem lib. l. 1. 4. & 6. titulo 22, part. 1. & ibi Gregorius Lopez*

Lopez l. 4. tit. 3. lib. 1. ordinam. & ibi Didacus Perez. Barbosa in *pastorali tit. 2. gloss. 10. num. 23. & 24.* Decisiones Kotæ in *novissimis diuersor. p. 1. decis. 743. fol. mibi 466.* Hugo de off. *quatuor Prelator. 2. part. c. fin. num. 3.* Lancellottus in *templo lib. 2. cap. 5. §. 3. num. 61.* Guillelmus Rodeanus *titulo de simonia, part. 1. cap. 18. num. 11.* Mariana Socinus *de visitat in pr.*

46 Et quando ad visitandum in quamlibet ciuitatem intrat, debet recipi processionaliter à Clero. Fuscus *de visitatione lib. 1. cap. 4. num. 10.* Barbosa in *pastorali dict. allegat. 73. num. 19.*

47 Sed ne grauis & molestus Curatis existat, debet esse contentus paruo & moderato victu, vt ne quæ sua sunt videatur quærere, sed quæ Iesu Christi. c. nullus 10. *quest. 3. cap. 1. de censibus, lib. 6. c. gloria Episcopi 12. quest. 2. c. cum. Apostolus 6. de censibus.* ibi, neque sumptuosas epulas quærant: sed cum gratiarum actione recipiant, quod honeste & competenter illis fuerit ministratum. Sed quòd episcopi in contrarium faciunt, notat ibi glossa; nam vix cautela diuersorum coquorum eos fatiare valet; sed si in Apostolorum loco sunt non solum sermonem eorum imitentur, sed etiam abstinentiam. c. *Ecclesie Principes 35. distinct. abstineant quoque à teruorum multitudine, quia per eos nimis Parochi & Ecclesie grauantur, & quod episcopi non recipiunt libenter, consumunt ipsi. d. c. cum. Apostolus.* Guillelmus Rodeanus *titulo de simonia part. 2. cap. 13. num. 21.*

49 Potest etiam visitare tamquam Apostolicæ sedis delegatus Hospitalia, confraternitates laicorum, etiam existentes in Ecclesiis regularium, & visitabit etiam Ecclesias

nullius Diocesis, quæ visitatio competet ad viciniorem episcopum. Franciscus Leo in *thesauro p. 2. cap. 2. num. 74.* vt iam Sacra Congregatio declarauit, teste Barbosa in *pastorali part. 3. allegat. 74. num. 7. & allegat. 73. num. 3.* & etiam compellere dictos laicos ad computa confraternitatum reddere: multos citat idem Barbosa in *remissionibus ad cap. 9. sess. 23. Concil. Tridentin. num. 9. fol. 58.* Muñuz de Escobar *de ratiociniis.*

50 At verò nequit procedere ad visitationem cuiuslibet loci, hospitalis, aut confraternitatis, quæ sub immediata Regis protectione existunt, sine eius permisso, & licentia. Concil. Trident. *de reformat. cap. 8. sess. 21.* Fuscus *de visitat. lib. 2. num. 21.* Azor *institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 40. quest. 10.* Franciscus Leo in *thesauro, part. 2. cap. 2. num. vltim.* Perez de Lara *de capellaniis lib. 2. cap. 1. num. 49.* Barbosa *alleg. 75. n. 2. & 16.*

51 Visitabit etiam vt Apostolicæ sedis delegatus Clericos, etiam exemptos, & Dignitates, curam animarum habentes, & etiam res ad beneficia earum attinentes, quocumque priuilegio non obstante. Concil. Trident. *de reformat. sess. 24. cap. 11.* Franciscus Leo in *thesaur. part. 2. num. 78.* Flaminius *de resignat. lib. 3. quest. 11. num. 5.* Nauarr. *conf. 4. de tempor. ordin. in antiqua editione alias 8. de priuilegiis, in noua editione. Sayrus in floribus decis. titulo de temporibus ordinat. decis. 5.* Barbosa *suprà allegat. 74. num. 9. cum sequentibus.*

52 Et etiam Monasteria Monialium exemptarum causa reparandi claustrum, quoties necessarium eis visum fuerit. Barbosa. *part. 3. allegat. 102. num. 4.* & in casu quando causa infirmi

infirmittatis, vel alio titulo per-
mittitur Monialibus exire mona-
steria, non solum causa approban-
da est à suo Superiore, sed etiam ab
episcopo Diocesano; licet talis
Monialis regularibus vel etiam Pa-
pæ immediatè subiiciatur. cum
multis Barbosa *suprà* num. 28.

54

Procedit etiam vt Apostolicæ
sedis Delegatus, contra legatarios
& testamentorum executores, non
implentes defunctorum volunta-
tes, seu dispositiones, licet tales
executores sint qualitercumque
exempti, & officiales sanctæ In-
quisitionis, seu Professores in ali-
qua Vniuersitate. Concil. Trident.

55

de reformat. sess. 22. cap. 8. Franciscus
Leo *in thesauro*, part. 2. c. fin. ante
finem. Barbosa *in pastoral. part. 3.*
allegat. 82. num. 13. & 15. facit textus
*in Clement. 1. de testament. §. si quis
autem pro redemptione.* & ibi Cardi-
nalis Matienço *in l. 14. tit. 4. lib. 5.*
recopil. gloss. 1. n. 45.

56

Quod procedit etiam si testator
prohibuisset, ne episcopus se intro-
mitteret, seu compelleret hæredes
ad implementum testamenti. Argu-
ment. text. *in l. nemo potest. 35. ff. de
legatis primo. l. quod de bonis. §. frater
autem. ff. ad legem falcidiam. c. tua no-
bis. c. requisit, de testament.* Egregiè
gloss. *in c. si diligenti, de foro compe-
tenti, verbo pacto priuatorum.* multos
citat Barbosa *in remissionibus ad
cap. 15. Concil. Trident. de reformat.
sess. 7. fol. 22.* idem Barbosa *in pasto-
rali part. 3. allegat. 75. num. 8.* cum se-
quenti: & ibi allegat Antonium de
Prætis *de off. Episcopi, cap. 1. num. 3.*

57

Potest etiam defunctorum com-
mutare voluntates causa legitima
concurrente, vel quando adimple-
re est difficile, vel etiam si adimple-
ri valeant, ipsi magis vrile aut
piè visum fuerit commutare in

aliud opus pium, vt Apostolicæ
sedis Delegatus. Concil. Trident.
*de reformat. sess. 22. cap. 6. & sess. 25.
cap. 4.* Syluester *verbo Legatum 4.*
*quest. 12. B. Ludouicus Beia responsio-
rum conscientie part. 4. casu 22.* Bar-
bosa *in remissionibus ad c. 6. Concil.
Trident. de reformat. sess. 22. & in pa-
storali part. 3. allegat. 83. num. 5.* Man-
dosius *de resignat. gratia, titulo com-
mutat. vltima voluntat.* vbi dicit,
quod securius erit impetrare à Pa-
pa licentiam commutandi, seu con-
firmationem commutationis factæ
ab episcopo.

S V M M A R I V M.

Episcopi vtrum indulgentias con-
cedere valeant num. 1.

Sanctissima virgo Maria vtrum
excelsior Apostolis. num. 2.

Claves regni cælorum an soli Petro
tradita. num. 3.

Papa an ipse solus habeat Ecclesia
potestatem. num. 4.

Antiquitus Episcopi plenarias
indulgentias concedebant, sine
aliqua limitatione. num. 5.

Qua de causa restricta Episcopo-
rum potestas circa indulgentia-
rum concessionem. num. 6.

Quando dedicatur Ecclesia quam
indulgentiam concedere possit
Episcopus. num. 7.

Si Ecclesia consecratur, multique
ibi sint assistentes Episcopi, &
omnes concedentes indulgen-
tiam, qualis concessio vires &
robur habeat. num. 8.

In cæteris festiuitatibus indulgen-
tias vtrum possint concedere

D d

- Episcopi, & usque ad quantam summam.* num. 9.
- Per benedictionem solemnem Episcopi, quæ datur itineribus eundo, & etiam per illam, quæ fit cum verbis, Sit nomen Domini benedictum, cum solemniter celebrat, an indulgentiæ concedantur.* num. 10.
- Ad concessionem indulgentiarum requiritur causa.* num. 11.
- Causa iusta ad hoc quæ dicatur.* num. 12.
- Interessentibus diuinis officiis indulgentiam iuste an concedere valeat Episcopus.* num. 13.
- Peccata venialia per benedictionem Episcopi dimittuntur.* num. 14.
- Electus confirmatus, licet sacrum Ordinem non habeat, an possit indulgentias concedere.* num. 15.
- Cardinales centum indulgentiarum dies concedere possunt.* num. 16.
- Et etiam summus Pœnitentiarius.* num. 17.
- Si Episcopus excedit numerum à iure sibi præscriptum, an vitietur concessio.* num. 18.
- Vtrum possit Episcopus concedere indulgentiam perpetuam.* numero 19.
- In foro conscientie an habeat potestatem restrictam quoad concessionem indulgentiæ.* numero 20.
- Episcopus vtrum indulgentiam pro defunctis possit concedere, & quid de Papa.* num. 21.
- In mortali peccato existens Episcopus, seu excommunicatus, indulgentias an concedere queat.* num. 22.
- Vtrum possit imagini, seu loco pio 40. indulgentiarum dies concedere, si eodem loco Antecessor totidem concessit.* num. 23.
- An possit indulgentias ab Antecessore datas renouare, & alias concedere.* num. 24.
- Concessio indulgentiarum an delegari possit.* num. 25.
- Concessio indulgentiarum an proficit tam subditis quàm non subditis.* num. 26.
- Episcopus an concedere valeat licentiam ad hoc, vt possint subditi lucrari indulgentias ab aliis Episcopis concessas.* numero 27.
- Curatus vtrum hanc licentiam dare queat.* num. 27.
- Visitantes Ecclesiam vbi Episcopus indulgentiam largitus est, etiam si non sint de Diœcesi, vtrum lucrentur.* num. 28.
- Archiepiscopus an per totam prouinciam valeat indulgentias concedere.* num. 29. & 30.
- Exemptis sua Diœcesis dare indulgentias vtrum possit Episcopus.* num. 31. vsque ad 40.
- Concessio indulgentiarum salutaris.* num. 32.
- Suum renunciare priuilegium nemini prohibetur.* num. 33.
- Mulieres fideiubere an possint.* num. 34.

- Clericus utrum possit suum renun-
ciare privilegium. num. 35.
- Exemptio clericorum de iure diui-
no an sit. num. 36.
- Ius publicum an priuatorum pacto
derogari valeat. num. 37.
- Concessa pro favore in odium re-
dundare non debent. num. 38.
- Exempti qualiter recipiant indul-
gentias. num. 39.
- Utrum possit Episcopus exemptos
absolvere ab excommunicatione
reservata. num. 40.
- Parochi, seu alij Prelati inferiores
Episcopis, utrum possint conce-
dere indulgentias. num. 41.
- Discrimen quod est inter Episcopos
& Presbyteros circa concessio-
nem indulgentiae à quo iure sit.
num. 42.
- Indulgentias concedere utrum
possit Episcopus qui renuncia-
vit loco, non dignitati. nu-
mero 43.
- Utrum possit Episcopus lucrari in-
dulgentias quas aliis ipse conce-
dit, si facit opus quod eius con-
cessio requirit. num. 44.
- Extra Diocesim utrum possit
Episcopus indulgentias conce-
dere. num. 45.
- Indulgentias concedere pro opere
quod extra Diocesim sit, an va-
leat Episcopus. num. 46. usque
ad 57.
- Iurisdictio voluntaria utrum ubi-
cumque exerceri possit. n. 47.
- Iurisdictio voluntaria quae dica-
tur. num. 48.
- Concessio indulgentiae an sit vo-
luntaria iurisdictionis. n. 49.
- Presentatos per patronos confirma-
re utrum possit Episcopus extra
Diocesim, & beneficia conferre,
quamvis in curia Papae sit.
num. 50.
- Utrum Vicarius id possit facere si
habet speciale mandatum.
num. 51.
- Rex an possit extra limites sui Re-
gni Doctores & milites creare.
num. 52.
- Episcopus extra Diocesim dimisso-
rias dare utrum possit. n. 53.
- Et utrum valeat excommunicare
subditum extra Diocesim exi-
stentem. num. 54.
- Et an absolvere, & excommunicare
extra Diocesim possit subditos,
& ibi exercere contentiosam
iurisdictionem. num. 55.
- Parochus extra Parochiam an pos-
sit audire confessiones parochia-
norum. num. 56.
- Actus absolutionis an iudicialis
sit. num. 57.
- Capitulum sede vacante an possit
concedere indulgentias. num.
58. & 59.
- Cardinales S. R. E. indulgentias
concedere utrum possint vacan-
te Papali sede. num. 60.